

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 35/02-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2002 prerokoval žiadosť M. T., bytom D. S., o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a sťažnosť pre porušenie základných práv postupom posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Okresného národného výboru v Trenčíne v konaní o invalidite podľa § 158 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov v spojení s § 3 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva, Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 76/1957 Ú. 1. o prechode z pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity) a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti M. T. o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

2. Sťažnosť M. T. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 22. januára 2002 doručené podanie M. T. (ďalej len „navrhovateľ“), v ktorom namietal porušenie svojich základných práv postupom posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Okresného národného výboru v Trenčíne v konaní o invalidite podľa § 158 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov z podnetu lekárskej poradnej komisie Okresného ústavu národného zdravia v Trenčíne z 3. mája 1989 podľa § 3 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva, Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 76/1957 Ú. l. o prechode z pracovnej neschopnosti do invalidity (čiastočnej invalidity).

Sťažnosť navrhovateľa nespĺňala náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené najmä v § 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

K sťažnosti navrhovateľa taktiež nebolo pripojené splnomocnenie pre advokáta alebo komerčného právnik na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, tak ako to ustanovuje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, navrhovateľ však požiadal o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd.

Ústavný súd listom z 21. februára 2002 upozornil navrhovateľa na zákonom vyžadované náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, upozornil ho, že jeho sťažnosť tieto zákonné náležitosti nespĺňa, a zároveň ho vyzval, aby v lehote 14 dní od doručenia uvedenej výzvy nedostatky svojej sťažnosti odstránil, pokiaľ nemá byť odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Navrhovateľ na výzvu ústavného súdu reagoval podaním z 25. februára 2002, v ktorom okrem iného upresnil, že porušenia jeho základných práv a slobôd sa mala dopustiť posudková komisia sociálneho zabezpečenia Okresného národného výboru v Trenčíne, ktorá mu 11. decembra 1989 „zobrala invalidný dôchodok na základe anonymného listu“. Zdôraznil tiež, že podľa jeho názoru spĺňa zákonom stanovené predpoklady pre ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom (čo ústavný súd kvalifikoval ako žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu).

II.

Podľa § 31a ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže ústavný súd ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Navrhovateľ namietal, že porušenia jeho základných práv a slobôd sa mala dopustiť posudková komisia sociálneho zabezpečenia Okresného národného výboru v Trenčíne, ktorá po prejednaní jeho zdravotného stavu 15. mája 1989 dospela k záveru, že je invalidný.

Na základe žiadosti z Výboru ľudovej kontroly Okresného národného výboru v Trenčíne bola následne u navrhovateľa vykonaná kontrolná lekárska prehliadka a posudková komisia Okresného národného výboru v Trenčíne 11. decembra 1989 zmenila po opätovnom prerokovaní stupeň invalidity navrhovateľa na čiastočnú invaliditu, na základe čoho mu bol následne priznaný len čiastočný invalidný dôchodok.

Posudková komisia sociálneho zabezpečenia Okresného národného výboru v Trenčíne porušila podľa navrhovateľa jeho základné práva (ktoré však bližšie neoznačil, a to ani po doplnení svojej sťažnosti podaním z 25. februára 2002) tým, že k prehodnoteniu jeho zdravotného stavu pristúpila na základe anonymného listu, ktorý bol doručený spomenutému Výboru ľudovej kontroly Okresného národného výboru v Trenčíne. Takýto postup považuje navrhovateľ za šikanovanie, ktoré malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej a uvrhlo jeho rodinu do sociálnej núdze.

Navrhovateľ teda namieta porušenie svojich základných práv, ku ktorému malo dôjsť v roku 1989. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou vyslovil, že je oprávnený chrániť ústavnosť spôsobom upraveným Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonom o ústavnom súde, ktorý nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a neobsahuje (ani na základe neskorších zmien a doplnkov) ustanovenie o spätnej účinnosti. Ústavný súd preto nemá oprávnenie konať o porušení základných práv a slobôd fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ku ktorému došlo pred 15. februárom 1993 (mutatis mutandis I. ÚS 49/93).

Takéto oprávnenie nevyplýva pre ústavný súd ani z ústavy. Ani ústavný zákon č. 90/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov neumožňuje ústavnému súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak k ich porušeniu došlo pred 15. februárom 1993.

Na základe vyššie uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že u navrhovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto nemožno jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť.

III.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, na základe argumentácie uvedenej v predošlej časti odôvodnenia tohto uznesenia dospel k záveru, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti navrhovateľa, rozhodol o jej odmietnutí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2002